HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Märge tehtud: 9.06.2026
Kehtib kuni: 8.06.2031
Alus: AvTS § 35 lg 1 p 2
Teabevaldaja: Haridus- ja Teadusministeerium

Lääne-Harju Vallavalitsus

9.06.2026 nr 9.5-2.2/25-26/31/12

Paldiski Lasteaia haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75^1 lõike 1, § 75^2 lõgete 1 ja 4, alushariduseaduse § 48 lõike 2 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Paldiski Lasteaia haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Lasteaia pidajal Lääne-Harju Vallavalitsusel esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul pärast ettekirjutuse tähtaega.

3. Kui lasteaia pidaja ei täida ettekirjutust hoiatuses märgitud tähtaja jooksul, võib järelevalveorgan rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 9600 eurot.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Inna Mikli
järelevalveosakonna peaekspert

Koopia: Paldiski Lasteaed

735 0579
inna.mikli@hm.ee

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna peaeksperdi korraldusega
„Paldiski Lasteaia haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

PALDISKI LASTEAIA HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Paldiski Lasteaed (edaspidi *lasteaed)* on Lääne-Harju Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav lasteaed aadressil Rae tänav 34, 76806 Paldiski, Lääne-Harju vald, Harjumaa.

2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi *HTM*) järelevalveosakonna peaeksperdi 05.03.2026 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/31/1 „Haldusjärelevalve algatamine Paldiski Lasteaias“ alusel.

3. Järelevalves oli vaatluse all, kuidas on lasteaias korraldatud õppe- ja kasvatustegevus ning kuidas see võimaldab lastel jätkata õpinguid eestikeelses koolis; missuguseid metoodikaid ja õppematerjale kasutatakse õpetamisel; kas õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsioon, sh eesti keele oskuse tase, vastab nõuetele; kas õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas lasteaias hinnatakse õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.

4. Järelevalvet õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise üle teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna peaekspert Inna Mikli ja nõunik Mare Tamm.

5. Järelevalve algas 27.04.2026.

6. Järelevalves vesteldi lasteaia direktori, õppejuhi ning pidaja, õpetajate, abiõpetajate ja hoolekogu esindajatega, tutvuti lasteaia õppekeskkonna ja dokumentatsiooniga ning vaadeldi õppe- ja kasvatustegevusi, võrreldi lasteaia dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Paldiski Lasteaed on Lääne-Harju vallas tegutsev munitsipaallasteaed, mis võimaldab koolieast noorematele lastele alusharidust ja lastehoidu. Lasteaed moodustati käesoleva õppeaasta alguses ehk 01.09.2025 eesti õppekeelega Paldiski Lasteaia Naerulind ja vene õppekeelega Paldiski Lasteaia Sipsik liitmisel. Lasteaed tegutseb endiselt kahes majas: Naerulinnu õppekohas aadressil Rae 34 ja Sipsiku õppekohas aadressil Rae 48. Järelevalve ajal oli lasteasutuses kokku 143 last, neist 91 Naerulinnu maja kuues rühmas ja 52 Sipsiku maja neljas rühmas. Lastest 102 on lasteaia- või liitrühmades, 41 lastehoiurühmades. Naerulinnu õppekohas on 64%, Sipsiku õppekohas 100% lastest eesti keelest erineva koduse keelega.

Lasteaial on kehtiv arengukava aastateks 2026–2030, mis põhineb sisehindamise tulemustel. Eesmärkide seas on pakkuda eesti keelest erineva koduse keelega lastele tugiõpet ja tugivõrgustikku. Positiivne on, et lisaks arengusuundadele ja eesmärkidele on üksikasjalikult välja toodud ka mõõdikud, mille alusel arengukava täitmist hinnata. Arengukava tegevuskavas on mitmeid konkreetseid tegevusi, mis eesti keele ja eestikeelset õppe- ja kasvatustegevust toetavad.

Lasteaia õppekava on direktor kinnitanud, kuid hoolekogu selle dokumendi kohta arvamust avaldanud ei ole. Õppekavas ei käsitleta muukeelsete laste õppekorraldust, eesti keele õppimise ja õpetamisega seonduvat eraldi välja toodud ei ole. Riiklikus õppekavas on 6–7aastase lapse „Keele ja kõne“ valdkonna eeldatavate arengutulemuste puhul muukeelsete laste eeldatavad õpitulemused eraldi välja toodud, lasteaia õppekavas erisusi ei ole, kuigi 77% lastest on eesti keelest erineva koduse keelega.

Õppetegevused toimuvad eesti keeles, õpetajad ja abiõpetajad räägivad lastega ka muul ajal, näiteks vabamängu, riietumise ja söömise ajal eesti keeles, kuid lapsed pöörduvad töötajate poole, vastavad neile ja räägivad omavahel enamasti vene keeles. Naerulinnu õppekohas on igas rühmas ka eestikeelseid lapsi ning seetõttu on muukeelsete laste eesti keele oskus parem. Mõlemas õppekohas pakutakse eesti keele tugiõpet, Naerulinnus osaleb 14 ja Sipsikus 35 nõrgema keeleoskusega last. Lisaks tegutsevad eestikeelsed ringid, ühisüritused on eesti keeles.

Õppe- ja kasvatustegevused on dokumenteeritud internetipõhises infosüsteemis ELIIS (edaspidi *ELIIS*), seal on ka tegvuskavad ning laste arengu kokkuvõtted. Lapse areng fikseeritakse arengukaardil, kooli minejatele vormistatakse ELIISis elektrooniline koolivalmiduskaart. Enamikus rühmades (v.a üks rühm) on lastel ka arengumapid, kus on joonistused, rebimis- ja muud tööd, kuid ka näiteks küsitluste vastused ja käejäljed. Kõikides rühmades on antud vanematele võimalus arenguvestlusel osaleda.

Lasteaias on 41 õppe- ja kasvatusala töötajat, kes täidavad 42 ametikohta: direktor, 2 õppejuhti, kellest 1 töötab ka sotsiaalpedagoogina, 2 logopeedi (üks eesti- ja teine venekeelne), 12 rühmaõpetajat, 2 muusikaõpetajat, liikumisõpetaja ja 21 abiõpetajat. 01.05.2026 lahkus eripedagoog, kelle kvalifikatsioon ei vastanud nõuetele. Kvalifikatsioon vastab nõuetele mõlemal õppejuhil, neist ühel ka sotsiaalpedagoogina töötamiseks, 1 logopeedil, 11 õpetajal, ja 14 abiõpetajal ehk kokku 29-l õppe- ja kasvatusala töötajal. Kaks kvalifikatsioonita õpetajat õpivad bakalaureuseõppes. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv ei ole nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav, et täita õppe- ja kasvatustegevuse eesmärke ning saavutada lapse eeldatavad üldoskused ja arengutulemused.

Pikematel pedagoogikaalastel koolitustel on osalenud neli õpetajat ja seitse abiõpetajat, muukeelsete laste õpetamisega seotud pikematel koolitustel kaks õpetajat ja kuus abiõpetajat. Lühematel koolitustel on osalenud kõik õpetajad ja 14 abiõpetajat.

Käesolev õiend saadeti lasteaia pidajale ja lasteaia direktorile ärakuulamisele 26.05.2026. Pidaja ja direktor vastasid 02.06.2026, faktilisi täpsustusi ja parandusettepanekuid nad ei teinud.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Lasteaia arengu planeerimine

1.1. Arengukava

Alusharidusseaduse[1] (edaspidi *AHS*) kohaselt peab direktor koostöös töötajate, pidaja ja hoolekoguga koostama lasteaia arengukava. Arengukava tehakse vähemalt kolmeks aastaks ning koostamisel arvestatakse sisehindamise tulemustes esile toodud tugevuste ja parendusvaldkondadega ning riskianalüüsi tulemustega. Lasteaia pidaja peab kinnitama lasteaia arengukava ja looma võimalused arengukava eesmärke täita. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.[2] Lasteaia arengukava tuleb avalikustada lasteaia veebilehel[3] .

[1] AHS, § 19 lg 1.
[2] AHS, § 19 lg 3.
[3] AHS, § 19 lg 4.

1.1.1. Pidaja on kinnitanud[4] lasteaia arengukava perioodiks 2026–2030, dokumendi on kooskõlastanud pedagoogiline nõukogu[5] ja hoolekogu[6]. Arengukava on lasteaia veebilehel[7] kättesaadav.

Arengukavas on välja toodud lasteaia põhiväärtused: lapsekesksus, hoolivus, turvalisus, koostöö, avatus, areng, loovus ja tervis. Peatükis „Stardiplatvorm aastal 2025“ on kirjeldatud lasteaia olukorda arengukava koostamise ajal, muu seas on välja toodud, et eesti keelest erineva koduse keelega lapsi on Naerulinnu õppekohas 61% ja Sipsiku õppekohas 100% ning et eesti keele tugiõpet pakutakse kokku viies rühmas: Naerulinnu õppekohas kahes vanemas rühmas ja Sipsiku õppekohas kolmes lasteaiarühmas. Arengukavas tuuakse välja ka õpikohtade eripära: Naerulinnu majas pannakse rõhku aiandusele ja ettevõtlikkusele, laste tulevikuoskusi kujundatakse läbi praktiliste tegevuste, Sipsiku majas on rõhk digivahendite kasutamisel ja projektõppel.

Arengukavas on arengusuunad ja eesmärgid toodud välja neljas valdkonnas, need on juhtimine ja koostöö; professionaalne areng; iga õppija toetamine ja nüüdisaegne õpikäsitlus. Eesmärkideks on muu seas personali kompetentside arendamine, sealhulgas koolituskava koostamine ja enesetäiendamise võimaluste pakkumine, mentorlussüsteemi arendamine, õpetajalt õpetajale õpitubade ja avatud tegevuste korraldamine. Positiivsena saab esile tõsta, et dokumendis on välja toodud kindlad tulemusnäitajad, millega arengut mõõta, näiteks kvalifitseeritud töötajate osakaal, õpetajate puhul on eesmärgiks seatud 85%, abiõpetajate puhul 80%. Välja on toodud ka algtase, mis on olnud vastavalt 79% ja 58%.

Eesmärkide seas on arvestada iga lapse kultuurilise ja keelelise taustaga, pakkuda eesti keelest erineva koduse keelega lastele tugiõpet ja tugivõrgustikku. Tulemusnäitajateks on laste ja vanemate rahuloluküsitluste tulemused, näiteks laste rahulolu õpetajaga peaks tõusma 4,7-lt 4.8-le viiepallisüsteemis.

1.1.2. Arengukava tegevuskava lähtub arengukavast, tegevusteks on muu seas koolituskava koostamine, personali professionaalsete oskuste arendamine, enesetäiendamisvõimaluste tagamine, mentorlussüsteemi rakendamine, õpetajalt õpetajale õpitubade korraldamine, iga lapse kultuurilise ja keelelise taustaga arvestamine, eesti keelest erineva koduse keelega lastele tugiõppe pakkumine ja kompetentse tugivõrgustiku loomine. Kõik nimetatud tegevused on planeeritud ka 2026. aastaks.

Juhime tähelepanu, et võrreldes koolieelse lasteasutuse seadusega[8] on alusharidusseadusest[9] jäetud välja mõiste arengukava tegevuskava ning lisatud kohustus arengukava koostamisel riskianalüüsi tulemustega arvestada.

Lasteaia juhtkonna sõnul on muukeelsete laste osakaal suurenenud: Naerulinnu õppekohas on neid nüüd 64%, Sipsikus 100%. Enamik neist on vene rahvusest, kuid on ka 20 ukrainlast. Lasteaias peetakse vene vastlapäeva ehk nn maslenitsat ning kevadpühadeks korraldatud näitus jääb avatuks ka ajaks, kui vene õigeusu kalendri järgi lihavõttepühi peetakse. Muukeelsetele lastele pakutakse eesti keele tugiõpet mõlemas majas, töötab venekeelne logopeed. Direktor rääkis, et laste ja lapsevanemate rahulolu uuritakse igal aastal, küsitlused toimuvad kevaditi ja

[4]Lääne-Harju Vallavalitsuse 06.01.2026. a määrus nr 2 „Paldiski Lasteaia arengukava 2026–2030 kinnitamine“.
[5] Pedagoogilise nõukogu 19.11.2025 koosoleku protokoll.
[6] Hoolekogu 19.11.2025 koosoleku protokoll.
[7] https://paldiskilasteaed.ee/dokumendid/.
[8] KELS, § 9[1] lg 2 p 2.
[9] AHS, § 19.

on anonüümsed. Lastel aitavad vastata vanemad. Juhtkonna liikmed kinnitasid, et sel õppeaastal on mentor ühel lasteaia töötajal. Pedagoogidel on võimalik koolitustel osaleda, kes osaleb, jagab õpitut infokoosolekutel või õpitubades. Haridustehnoloog korraldab robootikaalaseid õpitubasid.

1.2. Sisehindamine

Seaduses on sätestatud, et lasteasutuse direktoril tuleb koostöös töötajatega teha sisehindamist ning et sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng.[10] Lasteasutuse sisehindamise korra peab kehtestama direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.[11]

1.2.1. Lasteaia direktor on sisehindamise läbiviimise korra kehtestanud[12], eelnevalt on hoolekogu selle dokumendi kooskõlastanud[13]. Protokolli põhjal hoolekogu liikmed muudatus-ettepanekuid ei teinud.

Korras[14] on välja toodud sisehindamise valdkonnad ehk juhtimine ja koostöö, professionaalne areng, iga õppija toetamine, nüüdisaegne õpikäsitlus, samuti laste, personali ja huvigruppidega seotud tulemused ning õppeasutuse üldised tulemused ning sisehindamise läbiviimiseks kasutatavad meetodid, näiteks statistiliste andmete, finantsaruannete ja kogutud info analüüs, dokumentatsiooniga tutvumine ja analüüs, koostöövestlused personaliga ja arenguvestlused lapsevanematega, Haridus- ja Noorteameti poolt läbiviidud rahuloluküsitlused töötajatele ja lapsevanematele, ruumide, õppevahendite, inventari ja olmetingimuste seisundi hindamine, hinnangute andmine kirjalikult, suuliselt ja vajadusel numbriliselt. Lasteaia tasandil viiakse sisehindamist läbi vähemalt kord õppeaastas, lähtudes pideva parendamise põhimõttest.[15] Kokkuvõte esitatakse õppeaasta lõpus, hiljemalt augustikuus, ning tulemusi tutvustatakse personalile, lapsevanematele, hoolekogule ja pidajale.[16] Tulemuste põhjal koostatakse järgmise õppeaasta eesmärgid, vajadusel täpsustatakse arengukava tegevuskava.[17]

Korras[18] on välja toodud sisehindamise tegevused, need on enesehindamine[19], sisekontroll lasteaia tasandil[20] ja välishindamine[21]. Dokumendi lõpus[22] on ajakava, kus on kirjutatud, kes ja mis ajal mingeid tegevusi teeb, ning lisad, kus on erinevad küsimustikud ja ankeedid.[23]

Selgitame, et välishindamine sisehindamise tegevuste hulka ei kuulu.

Korra[24] kohaselt koostatakse sisehindamise aruanne üks kord kolme õppeaasta jooksul ning see kooskõlastatakse hoolekogu ja pidajaga ning kinnitatakse direktori käskkirjaga. Sisehindamise aruandes tuuakse välja lasteaia tugevused ja parendusvaldkonnad ning kavandatud parendus-tegevused koos vastutajate ja ajaraamiga.[25]

---

[10] AHS, § 19 lg 2; § 26 lg 5 p 4.
[11] AHS, § 19 lg 2.
[12] Direktori 11.03.2026 käskkiri nr 1-4/15.
[13] Hoolekogu 09.03.2026 koosoleku protokoll.
[14] Direktori 20.01.2026 käskkirjaga nr 1-2/3 kinnitatud sisehindamise kord, p 2.3.
[15] Sisehindamise kord, p 3.4.
[16] Sisehindamise kord, p-d 7,1 ja 7.2.
[17] Sisehindamise kord, p 7.4.
[18] Sisehindamine, p 4.1.
[19] Sisehindamise kord, p 4.1.1 .
[20] Sisehindamise kord, p 4.1.2 .
[21] Sisehindamise kord, p 4.1.3 .
[22] Sisehindamise kord, p 9.
[23] Sisehindamise kord, lisad 1–12.
[24] Sisehindamise kord, p-d 3.1 ja 3.3.
[25] Sisehindamise kord, p 3.2.

1.2.3. Viimane sisehindamine toimus ajal, mil Naerulinnu lasteaed ja Sipsiku lasteaed olid veel eri asutused. Seetõttu esitati järelevalves eraldi dokumendid ehk Paldiski Lasteaia Naerulind sisehindamise aruanne ja Paldiski Lasteaia Sipsik sisehindamise aruanne. Lisaks esitati Paldiski lasteaia Naerulind arengukava 2021–2025 täitmise aruanne, eesti keele tugiõppe kokkuvõte 2024/2025. õppeaastal Sipsiku Lasteaias, eesti keele tugiõppe kokkuvõtte 2025/2026. õppeaastal Sipsiku majas, Paldiski Lasteaia eestikeelse õppe ja kasvatustegevuse tulemuslikkuse ülevaade 2023/2024–2025/2026 ning rühmade õppe- ja kasvatustöö kokkuvõtted.

1.2.3.1. Paldiski Lasteaia Naerulind sisehindamise aruanne on koostatud 2024. aastal perioodi 2021–2023 kohta, dokument on pedagoogilise nõukogu elektroonilisel koosolekul[26] ja hoolekogu koosolekul[27] kooskõlastatud, direktor on selle dokumendi oma käskkirjaga[28] kinnitanud. Pedagoogilise nõukogu koosolek toimus nii, et liikmetele saadeti sisehindamise aruanne siseveebis tutvumiseks ning kõik osalejad pidid tagasisidet andma. Ettepanekuid ei tehtud. Koosoleku kohta on koostatud protokoll, millel puudub number. Hoolekogu koosoleku protokollil puudub samuti number. Protokolli põhjal tõid hoolekogu liikmed välja, et sisehindamise aruandes võiks olla rohkem numbrilisi näitajaid, mida saaks omavahel võrrelda.

Aruandes on kirjeldatud sisehindamise süsteemi, välja toodud olulisemad aruannete vormid ehk õppeaasta töö kokkuvõtted, õpetajate personaalsed analüütilised töökokkuvõtted ja rahulolu-uuringute tulemused ning kirjutatud, et statistikat kogutakse jooksvalt. Aruandes on kirjutatud, millised olid eesmärgid, mida nende saavutamiseks tehti, millised on tugevused ja millised parendusvaldkonnad. Miks just sellistele järeldustele jõuti ja mis selgus näiteks rahulolu-uuringutest, dokumendist ei selgu.

1.2.3.2. Paldiski Lasteaia Sipsik sisehindamise aruanne on koostatud 2023. aastal perioodi 2021–2023 kohta, dokument on pedagoogilise nõukogu koosolekul[29] ja hoolekogu koosolekul[30] kooskõlastatud, direktor on selle dokumendi oma käskkirjaga[31] kinnitanud. Protokollidest ei selgu, et pedagoogiline nõukogu ja hoolekogu oleksid aruande täiendamiseks ettepanekuid teinud.

Sisehindamise aruandes on rõhutatud, et sisehindamine põhineb eneseanalüüsil, et hindamises osalevad lasteaia töötajad ning rahuloluküsitluste ja arenguvestluste kaudu lapsevanemad, et meetoditeks on vaatlused, vestlused, rahuloluküsitlused, pedagoogide eneseanalüüs, statistika, majanduskulude aruanded. Sisehindamise aruandes on valdkondade kaupa välja toodud eesmärgid, mida nende saavutamiseks tehti, millised on tugevused ja millised parendusvaldkonnad. Miks just sellistele järeldustele jõuti, mis selgus näiteks rahulolu-uuringutest, dokumendist ei selgu.

Erilist tähelepanu on pööratud eesti keele õppele: eripära all on kirjeldatud, milliseid meetodeid lastele eesti keele õpetamisel kasutatakse, dokumendi viimane osa on eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava analüüs. Selgub, et eestikeelsele õppele üleminekuks on Sipsiku lasteaias püstitatud kümme eesmärki, millest suur osa on perioodil märts – detsember 2023 täidetud, näiteks liitutud keelekümblusprogrammiga, suurendatud eesti keeles õpetamise mahtu, pakutud õpetajatele keele- ja metoodikakoolitusi ning lapsevanematele programmi

[26] 08.03.2024–18.03.2024 outlook.office365.com keskkonnas toimunud Paldiski Lasteaia Naerulind pedagoogilise nõukogu koosoleku protokoll.
[27] Paldiski Lasteaia Naerulind hoolekogu 11.03.2024 koosoleku protokoll.
[28] Direktori 29.08.2024 käskkiri nr 1-4/8.
[29] Paldiski Lasteaia Sipsik pedagoogilise nõukogu 29.11.2023 koosoleku protokoll.
[30] Paldiski Lasteaia Sipsik hoolekogu 28.11.2023 koosoleku protokoll.
[31] Direktori 22.01.2024 käskkiri nr 1-4/13.

„Sipsik aitab“ raames nõustamist. Parendustegevustena nähakse muu seas uue eesti keele õpetaja ametikoha loomist ning erineva eesti keele tasemega õpetajate keeleõpingute jätkuvat toetamist.

1.2.3.3. Naerulinnu arengukava täitmise aruandes on kirjutatud ennekõike perioodist 2024–2025. Dokumendist selgub, et tegeleti muukeelsete lapsevanematega koostöö tõhustamiseks tegevuskava koostamisega, et lasteaia töötajad osalesid töörühmades, kus jagatakse paremaid praktikaid, et kasutati mentoreid. Arendusvajadustena on välja toodud eestikeelse logopeedi leidmine, rühmades eesti keele tugiõppeprojektide läbiviimine ja tugiõppe metoodika täiendamiseks koolitusvõimaluste leidmine, mentorlussüsteemi arendamine ja mentoritele suunatud koolitusprogrammides osalemine. Nende vajadustega on arengukava koostades arvestatud, v.a muukeelsete lapsevanematega koostöö tõhustamiseks tegevuskava koostamine. Miks muukeelsete lapsevanematega koostöö tõhustamiseks tegevuskava koostamine arengukavast välja jäi, ei osanud juhtkonna liikmed selgitada.

1.2.3.4. Sipsiku arengukava aruanne keskendub perioodile september 2023 – juuni 2024. Dokumendis on loetletud, millistel koolitustel osaleti (sh keelekümbluse ABC, Eesti keele Instituudi koolitus “Eesti keele omandamine mitmekeelses rühmaruumis”, “Rütm ja muusika eesti keele tundideks lastega”). Kirjutatud on, et kõik õpetajad ja õpetaja assistendid viisid lõimitud aine- ja keeleõppe kuu raames läbi avatud tunde. Arenguvajadustena nähti töötajate eesti keele oskuse arendamist, nt lasteaias C1-taseme eesti keele koolituse korraldamist, mentorlussüsteemi edasiarendamist, õpetajat abistavate töötajate pedagoogiliste pädevuste täiendamist, kõikides rühmades keelekümblusmetoodika rakendamist.

Järelevalves sai kinnitust, et sisehindamine on olnud lasteaias pidev protsess ning et selle tulemusi on kasutatud arengukava koostamisel.

1.3. Ettepanek direktorile

Põhjendada sisehindamise dokumentides, millistele andmetele tuginedes mingile järeldusele jõuti, et hinnangud oleksid tõenduspõhised ja neist oleks võimalik paremini aru saada.

2. Õppekava ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

2.1. Õppekava

AHSi[32] ja alushariduse riikliku õppekava[33] (edaspidi *AHRÕK*) alusel peab lasteaed koostama oma õppekava, mis on õppe- ja kasvatustegevuse korraldamise ning läbiviimise alusdokument. Direktor peab lasteasutuse õppekava (edaspidi *õppekava*) koostama koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega ning kinnitama, olles eelnevalt kuulanud ära hoolekogu arvamuse.[34]

2.1.1. Lasteaia õppekava on direktori käskkirjaga[35] kinnitatud. Järelevalvele esitatud dokumentide põhjal hoolekogu õppekava kohta arvamust avaldanud ei ole, kuigi niisugune nõue oli ka õppekava kinnitamise ajal kehtinud seaduses[36]. Õppekava arutati pedagoogilise nõukogu koosolekul[37] ja otsustati see vastavalt tol hetkel kehtivale seadusele[38] heaks kiita. Protokollis on märge, et õppekava täiendatakse 2025/2026. õppeaasta jooksul.

[32] AHS, § 7 lg-d 1, 4
[33] Haridus- ja teadusministri 07.08.2025. a määrus nr 33 „Alushariduse riiklik õppekava“, § 2 lg 1.
[34] AHS, § 7 lg 5, § 26 lg 5 p 1.
[35] Direktori 28.08.2025 käskkiri nr 1-4/16.
[36] Koolieelse lasteasutuse seadus, § 16 lg 3.
[37] Pedagoogilise nõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-5/2.
[38] Koolieelse lasteasutuse seadus, § 16 lg 3.

2.1.2. Õppekavas on välja toodud[39] lasteaia moto, missioon, visioon ja põhiväärtused, need erinevad arengukavas[40] esitatud motost, missioonist, visioonist ja põhiväärtustest, näiteks on õppekavas lasteaia motoks „Iga laps on kordumatu, iga laps on kingitus“, arengukavas aga „Koos kasvame, koos õpime, koos hoolime“. Dokumendid kinnitati vastavalt augusti lõpus 2025 ja jaanuari alguses 2026 ehk väikese ajavahega, kuid pole omavahel kooskõlas.

Vestlusel juhtkonna liikmetega selgus, et lasteaias lähtutakse arengukava motost, missioonist, visioonist ja põhiväärtustest.

2.1.3. Õppekavas on kasutatud koolieelse lasteasutuse seadusest tulenevaid mõisteid, näiteks lastesõim, aiarühm, õpetaja assistent, mida kehtivas alusharidusseaduses ei ole.

Õppekavas muukeelsete laste õppekorraldust ning eesti keele õppimisega seonduvat eraldi välja toodud ei ole. (Vaata ka käesoleva õiendi punkte 2.5 ja 2.5.1.)

2.1.4. AHRÕKis[41] on esitatud 6–7aastase lapse eeldatavad arengutulemused, valdkonnas „Keel ja kõne“ on eraldi välja toodud, mida peab oskama 6–7aastane eesti keelt teise keelena kõnelev laps.[42] Näiteks peab eesti emakeelega laps oskama jutustada pildi, kuuldud teksti või oma kogemuse alusel ning andma edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendama seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid; peab kõnes aktiivselt liitlauseid kasutama; peab suhtlemiseks piisavalt sõnavara valdama ja vajadusel ise sõnu moodustama[43]; muu koduse keelega laps aga peab mõistma tuttaval teemal ja igapäevasuhtluses kasutatavat eestikeelset kõnet; peab õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viipega toetatud, aru saama; peab lihtsast küsimusest aru saama ning sellele õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires vastama.[44]

Lasteaia lastest on enamik ehk Naerulinnu õppekohas 64% ja Sipsiku õppekohas 100% eesti keelest erineva koduse keelega, kuid lasteaia õppekavas erisusi välja toodud ei ole. Õppekava lisadena esitatud eri vanuses laste arengu hindamise tabelites[45] on kirjutatud, et laste arengut jälgides ja eeldatavaid tulemusi saavutades lähtub õpetaja eesti õppekeelega rühma õppekava erinevate vanuseastmete valdkondade eeldatavatest tulemustest. Seega peab õpetaja hindama valdkonnas „Keel ja kõne“ muu koduse keelega laste eeldatavaid tulemusi samaväärselt eesti kodukeelega laste tulemustega. Õpetajate sõnul muu kodukeelega lapsed eesti kodukeelega lastega võrdseid tulemusi saavutada ei suuda.

2.1.5. Õppekava vajab uuendamist ja täiendamist. Järelevalve läbiviimise ajal võis lasteaed tegutseda veel koolieelse lasteasutuse seaduse ja koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava alusel koostatud õppekava järgi. Lasteaed peab õppekava hiljemalt 31.08.2026 kehtiva AHSiga[46] kooskõlla viima.

Juhtkonna sõnul koostati õppekava kiiruga ajal, mil kaks lasteaeda ühinesid. Lasteaias teatakse, et õppekava ei vasta riiklikele õigusaktidele, momendil on koostamisel uus õppekava.

2.1.6. Positiivse näitena saab välja tuua, et õppekavas on õppe- ja kasvatustegevus seotud eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega ning õpitavaga tutvutakse võimalusel

[39] Lasteaia õppekava, p 1.3.
[40] Lasteaia arengukava, p 4.
[41] AHRÕK, ptk 7.
[42] AHRÕK, § 18 lg 3.
[43] AHRÕK, § 18 lg 2 p-d 4, 5, 6.
[44] AHRÕK, § 18 lg 3 p-d 1, 3, 4.
[45] Lasteaia õppekava lisad 2, 3, 4, 5, 6.
[46] AHRÕK, § 24.

loomulikus keskkonnas.[47]

2.2. Rühmade moodustamine ja töökorraldus

Seadus[48] sätestab, et lasteaia direktoril tuleb moodustada iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad. Laste piirarv[49] lasteaiarühmas on 20, liitrühmas kuni 18 last. Pidaja võib[50] erandjuhul ja direktori ettepanekul, kui arvamust on avaldanud ka hoolekogu, suurendada rühmas laste piirarvu. Sel juhul tuleb vastav otsus teha iga rühma kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu. Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib moodustada ka väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega (edaspidi *HEV*) lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel tuleb järgida koolivälise nõustamismeeskonna soovitust või eriarsti hinnangut igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustava terviseseisundi kohta või puude raskusastme tuvastamise otsust[51]. AHS[52] sätestab, et lastehoiurühmas võib olla kuni 15 last. Kuni kolmeaastaste lastehoiurühmas, milles töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, võib olla kuni 16 last.

2.2.1. EHISe[53] ja kohapeal kontrollitud andmetel on lasteaias kümme rühma, direktor on rühmad kinnitanud.[54] Naerulinnu majas on kuus rühma: Liblikate hoiurühmas on 15, Mesilaste hoiurühmas 14, Siilide 3–4aastaste rühmas 16, Jänkude 4–5aastaste rühmas 14, Lepatriinude 5–6aastaste rühmas 17 ja Oravate 6–7aastaste rühmas 15 last. Sipsiku majas on neli rühma: Nurmenuku hoiurühmas on 12, Sinilille 2–4aastaste liitrühmas 11, Kassikäppade 4–6aastaste lasteaiarühmas 15 ning Karukellade 6–-7aastaste rühmas 14 last. Nimekirjas on ka Pääsusilmade rühm, kus lapsi ei ole. Lasteaia õppekava põhjal on Sipsiku õppekohas teistsuguste nimedega rühmad ehk Päevalillekese, Kirsikese, Mesilaste ja Lepatriinude rühm.

Pidaja sõnul on lasteaias laste arv vähenenud ning seetõttu jäi üks rühm tühjaks. HEV-laste puhul saab arvestada ja arvestatakse, et üks laps täidab kolm kohta. Valla haridusstrateegia alusel on suure muukeelsete laste osakaaluga lasteaedades maksimaalselt 18 last rühmas, sest väiksemas rühmas on eesti keele õpe tõhusam. Juhtkonna liikmed rääkisid, et õppekava kinnitamise ajal olid Sipsiku maja rühmadel endised nimetused. Kuna mõned neist sarnanesid Naerulinnu maja rühmade nimetustega, muudeti nimetusi septembrikuus.

2.2.2. Seaduses[55] on sätestatud, et igas lasteaiarühmas peab töötama vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul peab olema tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta. Liitrühmas peab töötama vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul peab olema tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja kuni üheksa lapse kohta. AHSi[56] kohaselt peab lastehoiurühmas olema tagatud lapsehoidja iga viie lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul ja iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul. Lastehoiurühmas, kus on vähemalt üks täistööajaga õpetaja, peab olema rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja iga kaheksa lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul, iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul ning iga üheksa lapse kohta liitrühmas.

Järelevalve ajal[57] oli lasteaias 12 rühmaõpetajat (neist üks lapsehoolduspuhkusel), 2

[47] Lasteaia õppekava, p 3.2.
[48] AHS, § 10 lg 1.
[49] AHS, § 10 lg 2, 3.
[50] AHS, § 10 lg-d 6 ja 7.
[51] AHS, § 10 lg 5.
[52] AHS, § 34 lg 1.
[53] EHIS, 27.04.2026.
[54] Direktor 12.09.2026 käskkiri nr 2-2/1.
[55] AHS, § 11 lg 1.
[56] AHS, § 34 lg-d 3, 4.
[57] EHIS, 02.03.2026.

muusikaõpetajat, 1 liikumisõpetaja ning 21 abiõpetajat. Kahes rühmas oli kaks õpetajat ja üks abiõpetaja, seitsmes rühmas oli üks õpetaja ja kaks abiõpetajat ning ühes hoiurühmas kolm abiõpetajat. Lasteaiarühmades vastab täiskasvanute ja laste suhtarv nõuetele ja on kooskõlas õigusaktis[58] sätestatuga.

2.2.3. Seaduses[59] on sätestatud, et õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist. Õpetajal on õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv ning abiõpetajal õpetajat abistav roll.

Abiõpetajatega vesteldes selgus, et mõned neist abistavad õpetajat, planeerivad ja juhivad tegevusi, täidavad ELIISis päevikut, osalevad lapse arengu hindamisel ja koolivalmiduskaartide koostamisel, lisaks aitavad lapsi riietada ja magama panna, tegelevad toitlustamise ja ruumides puhtuse pidamisega, teiste abiõpetajate ülesanne on vaid toidu ja puhtusega tegeleda, vajadusele lapsi abistada. Direktor põhjendas erinevaid tööülesandeid kvalifikatsiooni olemasolu või puudumisega.

Selgitame, et kui isik on abiõpetajana tööle võetud, saab ja peab ta täitma kõiki abiõpetaja tööülesandeid. Kui rühmas on vaja töötajaid, kes tegelevad vaid toitlustamise ja koristamisega, või täidavad mingeid muid mittepedagoogilisi ülesandeid, võib niisugused töötajad tööle võtta, kuid neid ei saa nimetada abiõpetajateks, sest seaduse alusel on abiõpetajate põhiülesanne toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist[60]. Juhime tähelepanu, et kui abiõpetaja reaalselt õppe- ja kasvatustegevusega ei tegele, siis on rühmas isikuid, kes õppe- ja kasvatustegevusega tegelevad, ettenähtust vähem (vaata ka käesoleva õiendi punkti 2.2.2).

2.2.4. Õpetajate ja abiõpetajatega vesteldes ilmnes, et rühmades on väga erinevad töögraafikud: mõnes rühmas lepitakse see, millal keegi tööl või vaba on, omavahel kokku, mõnes rühmas teeb graafiku oma soovide alusel keegi rühma meeskonnaliikmetest, enamasti õpetaja. Mõned õpetajad ja abiõpetajad töötavad viiel, mõned neljal, mõned kolmel tööpäeval nädalas. Juhtkonna sõnul koostatakse töögraafikud, lähtudes rühmade koosseisust, eripärast ja vajadustest, need on ELIISis kättesaadavad.

Järelevalve tutvus ELIISis[61] asuvate töögraafikutega. Õpetajatel oli kõigil normtundide arv 126 ehk 6 tundi päevas (aprillikuus oli 21 tööpäeva), kuid abiõpetajatest oli mõnel 168 ehk 8 tundi päevas, mõnel aga 147 ehk 7 tundi päevas. Suurem normtundide arv oli nendel, kellel õppe- ja kasvatustegevustes osaleda võimalik ei ole. EHISe andmetel töötavad kõik õpetajad koormusega 1,0, abiõpetajatest üks koormusega 0,8 ning teised kõik koormusega 1,0, kuid aprillikuus olid töötundide arvud väga erinevad.

2.3 Päevakava

AHRÕK[62] sätestab, et rühmas õppe- ja kasvatustegevust läbi viies tuleb arvestada lastehoiu ja lasteaia päevakavaga. Nõuded päevakavale on esitatud määruses[63]. Õppeasutuses tuleb koostada päevakava, arvestades määruse nõudeid, õppeasutuse lahtioleku aega ning laste ealisi ja individuaalseid arenguvajadusi. Päevakava koostamisel tuleb võtta arvesse määruses[64] sätestatud tingimusi puhkeajale, sh kuni kolmeaastasele lapsele peab olema tagatud kuni kaks

[58] AHS, § 11 lg 2.
[59] AHS, § 28 lg 1.
[60] AHS, § 28 lg 1.
[61] ELIIS, 29.04.2026.
[62] AHRÕK, § 8 lg 1.
[63] AHS, § 4; Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 2.
[64] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 2 p 3.

tundi puhkeaega päevas valikuvõimalusega une ja muu vaikse tegevuse vahel ning 4–7aastasele lapsele üldjuhul kuni üks tund puhkeaega. HEV-lapsele peab võimaldama puhkeaja lapse tervisest ja arengulisest eripärast lähtudes[65]. Lasteaia päevakava peab kinnitama direktor[66].

Direktor on lasteaia päevakava kinnitanud.[67] Päevakavast selgub, et lasteaiarühmad on tööpäevadel avatud kell 7.00–17.30, valverühmad kell 17.30–18.30. Kirjutatud on, et laste päevarütmis vahelduvad igapäevatoimingud, mäng, puhkus ning planeeritud õppe- ja kasvatustegevused, ning et päevakava on paindlik, et esitatud päevakava alusel koostavad rühmaõpetajad koostöös abiõpetajatega täpsemad päevakavad. Dokumendis on välja toodud neli päevakava: Paldiski Lasteaia Naerulinnu õppekoha lastehoiurühma üldine päevakava, Paldiski Lasteaia Naerulinnu õppekoha lasteaiarühma üldine päevakava, Paldiski Lasteaia Sipsiku õppekoha lastehoiurühma üldine päevakava ja Paldiski Lasteaia Sipsiku õppekoha lasteaiarühma üldine päevakava. Dokumendi põhjal kestavad nii Naerulinnu kui Sipsiku õppekoha lasteaiarühmades puhkeaeg ja vaiksed mängud kaks tundi (13.00–15.00).

Direktor väitis, et puhkeaeg on paindlik, et õpetajad lubavad lastel, kes on tunni puhanud, vaikselt tegutseda. Õpetajad rääkisid, et suurem osa lastest jääb puhkeajal kohe magama, kuid on ka üksikuid, kes tulevad voodist välja ja hakkavad vaikselt mängima. Sügisel arutati õpetajate sõnul puhkeaja pikkust lapsevanematega, vanemad eelistasid kahetunnist puhkeaega.

2.4. Õppe- ja kasvatustegevuse dokumenteerimine

Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine, rakendamine, hindamine ja arendamine peab olema paindlik ning põhinema pedagoogilisel dokumenteerimisel (edaspidi *dokumenteerimine*). Dokumenteerimisel tehakse nähtavaks õppe- ja kasvatustegevuse seos õppekavaga, eesmärgid, tegevused, teemakäsitlus ning kokkuvõte eesmärkide saavutamisest, samuti õppimise protsess (kogemused, tegevused) ja laste kognitiivne potentsiaal (arutlusoskus, väljendatud seisukohad, teadmised).[68]

Lasteaia õppekavas[69] on sätestatud, et dokumenteerimiseks kasutatakse ELIISi, kuhu kantakse laste ja lastevanemate üldandmed ning rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid. ELIISis planeeritakse õppe- ja kasvatustegevust ehk õpetajad koostavad tööd planeerides selles keskkonnas omal valikul kas nädala-, projekti- või kuuplaani[70] ning selles keskkonnas tehakse ka kokkuvõtteid. ELIISis on ka rühmapäevikud, kuhu kantakse päeva tegevused ja nende analüüs. Päevakirjelduse ning õppe- ja kasvatustöö lahtris antakse lühike ülevaade, mida tehti, tuuakse välja õppe-, laulu-, liikumis- jm mängude nimetused.[71] Päeva kokkuvõtte ning analüüsi lahtris kirjeldatakse lühidalt ja konkreetselt tehtut ning antakse ülevaade õpitulemustest.

Õpetajate sõnul täidavad nad päevikut igapäevaselt, sissekanded tuleb teha hiljemalt kell 17. Abiõpetajatest osa väitis, et täidab ka päevikut, osa, et mitte.

ELIISi sissekandeid vaadati valikuliselt 24.04.2026, 28.04.2026 ja 29.04.2026. Kõik vaadeldud päevikud olid korrektselt täidetud.

2.5. Eestikeelse õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

[65] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 2 p 4
[66] Vabariigi Valitsuse 26.06.2025. a määrus nr 47 „Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded“, § 18 lg 1.
[67] Direktori 01.09.2025 käskkiri nr 1-4/17.
[68] AHRÕK, § 8 lg 3.
[69] Lasteaia õppekava, p 3.6.
[70] Lasteaia õppekava, p 3.6.1.
[71] Lasteaia õppekava, p 3.6.2.

AHS[72] sätestab, et munitsipaallasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles. AHRÕKi[73] kohaselt peavad kõik töötajad panustama lapse arengu toetamiseks ja tema potentsiaali parimaks avaldumiseks. AHRÕKi[74] alusel toetatakse eesti keelest erineva koduse keelega lapse eesti keele omandamist vajadusel eraldi eesti keele arengu toetamiseks mõeldud tegevuste kaudu. Eesti keele oskuse toetamisel ja õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse lapse arengutaset ning vanust[75].

2.5.1. Lasteaias on suurem osa lastest muu koduse keelega, kuid õppekavas muukeelsete laste õppekorraldust eraldi sätestatud ei ole, vaid peatükis, kus käsitletakse erivajadusega laste arengu toetamise põhimõtteid ja korraldust, on kirjutatud, et mitte-eesti kodukeelega laste eesti keele õpe toimub igapäevaste lõimitud tegevuste ja suhtlemise käigus.[76] Võimalusel tagatakse muukeelsetele lastele eesti keele tugiõpe. Naerulinnu õppekohas on direktori sõnul 64% ja Sipsiku õppekohas 100% muukeelseid lapsi (vastavalt Naerulinnus 59 ja Sipsikus 53) ehk kokku 112 (77%) muukeelset last, seetõttu tuleks muukeelsete laste õppetöö korraldamise põhimõtted eraldi välja tuua. (Vaata ka käesoleva õiendi punkte 2.1 ja 2.1.4.)

2.5.2. Dokumentidest järeldub, et eestikeelse õppega seonduvat on lasteaias analüüsitud.

2.5.2.1. Eestikeelse õppe ja kasvatustegevuse tulemuslikkuse ülevaatest selgub, et pedagoogiline personal on aktiivselt täiendanud oma oskust teise kodukeelega lapsi eesti keeles õpetada, on osaletud individuaalsetel ja grupikoolitustel. Lasteaias on jälgitud laste individuaalset keelelist arengut ning kooli minevate laste puhul kajastatud seda koolivalmiduskaartidel. Ülevaates on hinnatud, et Naerulinnu majas on teise kodukeelega laste eesti keele oskus parem, kuna seal on ka eesti kodukeelega lapsi, ja enamasti on kõik lapsed valmis eesti keeles õppima. Sipsiku maja lastel on olnud keeruline, nende puhul on võimalik hinnata peamiselt eesti keelest arusaamist, sõnavara, õppimis- ja suhtlusvalmidust. Teise kodukeelega laste seas on Ukrainast tulnud sõjapõgenikke, kellele keeleline ja emotsionaalne tugi on samuti oluline. Lisaks on rühmades mitmeid lapsi, kellel on ka emakeeles vaja logopeedi tuge. Dokumendist selgub, et väljakutseteks on vastava keeleoskusega uute õpetajate leidmine ning täiendava keeleõppe vajadus Sipsiku majas. Edasiste sammudena nähakse muu seas ka süsteemset keeletuge ja individuaalsete tegevuskavade rakendamist, tugipersonali ja tugiisikute arendamist, sisehindamise ja tulemuste regulaarset dokumenteerimist.

2.5.2.2. Dokumendist „Eesti keele tugiõppe kokkuõte 2024/2025. õppeaastal Sipsiku Lasteaias“ selgub, et 2024. aasta novembrist 2025. aasta juunini korraldati Sipsiku Lasteaias Lepatriinu ja Mesilase rühma 5–7aastastele muukeelsetele lastele väiksemates gruppides tugiõpet. See toimus väljaspool rühmaruumi, pakkus individuaalsemat lähenemist ning rohkem võimalusi keelt aktiivselt kasutada. Õppetegevused olid lõimitud erinevate õppevaldkondadega, kasutati erinevaid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja robootikavahendeid, sealhulgas roboteid, interaktiivset tahvlit ning pildi- ja helimaterjale. Dokumendis on hinnatud, et tugiõpe toetas laste eesti keele oskust, nad muutusid enesekindlamaks, aktiivsemaks ning valmisolek eesti keelt kasutada kasvas märgatavalt.

2.5.2.3. Dokumendis „Eesti keele tugiõppe kokkuvõte 2025-2026. õppeaastal“ selgub, et ka sel õppeaastal osalevad tugiõppes 5–7aastased lapsed, kelle kodune keel ei ole eesti keel. Õppetöö toimub kaks korda nädalas eraldi rühmades, rakendatakse nii rühma- kui individuaalset õpet, kasutatakse lauamänge ja pildimaterjale, mis võimaldavad praktiseerida sõnavara, mõista

[72] AHS, § 8 lg 1.
[73] AHRÕK, § 5 lg 2.
[74] AHRÕK, § 9 lg 4.
[75] AHS, § 9 lg 6.
[76] Lasteaia õppekava, p 7.

konteksti ning osaleda struktureeritud suhtlusolukordades, mis omakorda soodustavad nii keeleliste kui ka sotsiaalsete oskuste arengut. Kasutatud metoodika toetab keele omandamist loomuomasel, mängulisel ja õppimist motiveerival viisil. Sõnavara omandatakse korduste, mänguliste meetodite ja praktiliste suhtlussituatsioonide abil. 20.03.2026 koostatud ülevaates on õppejuht hinnanud, et tugiõppe käigus on laste keeleoskus märgatavalt arenenud.

2.5.3. Tegevuste vaatlemine
Juhtkonna liikmed rääkisid, et Naerulinnu majas on laste eesti keele oskus (palju) parem, sest kõikides rühmades on eesti kodukeelega lapsi, muukeelsed lapsed mängivad nendega koos, kuulevad eestlaste kõnet ja püüavad nendega rääkida. Sipsikus rühmakaaslaste tugi puudub, sest kõik lapsed on muukeelsed, seetõttu on Sipsikus laste eesti keele oskus nõrgem.

2.5.3.1. Järelevalves vaadeldi kõigi kümne rühma tegevusi. Eesmärk oli saada ülevaade, kas õppe- ja kasvatustegevused toimuvad eesti keeles; kas laste keeleoskus on piisav, jätkamaks õpinguid koolis eesti keeles; mil viisil jälgitakse lasteaias eestikeelset õpet, kuidas antakse tagasisidet. Kõikides rühmades toimusid kõik tegevused eesti keeles ning õpetajad ja abiõpetajad juhendasid ja toetasid lapsi ka vabamängu, söömise, riietumise ja muul ajal eesti keeles. Lapsed osalesid tegevustes ning said õpetajatest ja abiõpetajatest aru. Rühmade külastamise ajal spetsiaalselt eesti keelt ei õpetatud. Paljud lapsed suhtlesid omavahel vene keeles ning pöördusid õpetajate ja abiõpetajate poole samuti sageli vene keeles, kuid õpetajad ja abiõpetajad vastasid eesti keeles. Laste keeleoskus oli väga erinev, kuid rühmade külastused kinnitasid juhtkonna hinnangut, et Naerulinnu õppekohas oskavad lapsed eesti keelt paremini, Sipsiku õppekohas on keeleoskus nõrgem.

2.5.3.2. Direktori sõnul vaatleb Naerulinnu majas rühmade tegevusi Naerulinnu õppejuht ning Sipsiku majas Sipsiku õppejuht. Järelevalve ajal oli Naerulinnu õppejuht töölt eemal ning ka Naerulinnu õppekohas tagasisidestas rühmades toimuvat Sipsiku õppejuht, kes suunas pedagoogid kõigepealt ise oma tegevust analüüsima. Õppejuhi tagasiside oli toetav, sõbralik ja mitmekülgne ning hõlmas õpikeskkonda, õpetaja töömeetodeid, õppetegevuse ülesehitust, diferentseerimist, laste kaasatust, suhtlemist, rühmameeskonna omavahelist töökorraldust. Eesti keele õpetamisele ja õppimisele õppejuht tähelepanu ei pööranud.

2.5.4. Eesti keele tugiõpe
Juhtkonna sõnul pakutakse tugiõpet Naerulinnu majas 14-le kahe vanema rühma lapsele, eesti keele õpetaja on haridustehnoloog. Tugiõpet saavad need, kelle keeleoskus on nõrgem. Tegevused toimuvad kahel korral nädalas individuaalselt või kuni neljaliikmelistes gruppides, õpetaja kasutab robootikavahendeid ja mängulisi tegevusi. Õpetajal on ELIISis oma päevik. Sipsiku õppekohas pakutakse eesti keele tugiõpet kõigis kolmes lasteaiarühmas, kokku 35 lapsele, eesti keele õpetaja on õppejuht. Ta tegeleb lastega vähemalt kord nädalas kahe- või kolmeliikmelistes rühmades või individuaalselt, mõnikord ka terve rühmaga, lõimib keeleõppe robootika ja muusikaga. Õpetaja lähtub rühma projektiplaanist ning kirjeldab ELIISis tulemusi projektiplaani eesti keele valdkonna all, tegevusi rühmapäevikus päevakirjelduste all. Juhtkonna hinnangul on eesti keele tugiõpe tulemuslik, osalejate keeleoskus areneb kiiresti. Õpetajad kinnitasid, et tugiõppest on abi.

2.5.5. Lasteaias pakutakse eestikeelset huvitegevust: Naerulinnus tegutsevad liikumis-, muusika- ja tantsuring, Sipsikus on muusikaring. Sipsiku lapsevanemad soovisid ka liikumisringi, juhendaja oli olemas, kuid ringi registreerujaid ei olnud. Ühisüritused toimuvad eesti keeles.

Järelevalve läbiviijatega vestelnud hoolekogu liikmed rääkisid, et lapsed saavad eesti keelest aru ja oskavad eesti keeles lühidalt vastata. Õpetajad ja abiõpetajad arvasid, et lastel on

keeruline, kuid enamasti nad siiski soovivad eesti keeles õppida. Pedagoogid rõhutasid, et lapse eesti keele oskus oleneb väga palju ka pere suhtumisest.

2.6. Ettepanekud direktorile

2.6.1. Vaadata üle abiõpetajate töökorralduse põhimõtted ja rollid, et tagada tööülesannete läbipaistvus ja töötajate rahulolu.
2.6.2. Korraldada, et 4–7aastaste laste puhkeaeg ei kujuneks pikemaks kui üks tund, et lapsi kooliks ette valmistada.
2.6.3. Sätestada õppekavas muukeelsete laste eesti keele õppe põhimõtted ja korraldus, et oleks üheselt selge, kuidas ja mida muukeelsetele lastele õpetatakse.
2.6.4. Innustada kõiki õpetajaid ja abiõpetajaid lastele eestikeelseid sõnu, lauseid ja fraase õpetama, et lapsed saaksid keele paremini selgeks.
2.6.5. Soovitada õpetajatele ja abiõpetajatele, et nad julgustaksid lapsi nii omavahel kui ka pedagoogidega eesti keeles kõnelema, et lapsed omandaksid julguse ja oskuse riigikeeles rääkida.
2.6.6. Korraldada eesti keele tugiõpet suuremas mahus ja suuremale arvule lastest, et kõikide laste rääkimisoskus areneks.
2.6.7. Pöörata tundide külastamisel ja tagasiside andmisel tähelepanu eesti keele õpetamise ja õppimisega seonduvale.

2.7. Ettekirjutused pidajale

2.7.1. Tagada vastavalt alusharidusseaduse § 7 lõigetes 4 ja 5 sätestatule lasteaia õppekava koostamine ja kinnitamine, lähtudes käesoleva õiendi punktis 2.1.1, 2.1.3 ja 2.1.5 väljatoodust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3. Lapse arengu hindamine ja toetamine

3.6. Arengu hindamine

Seadus sätestab[77], et lastehoid ja lasteaed on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldavad õppeasutused, kus turvalises, eakohases, mängulises ning arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas toetatakse laste üldoskuste arengut, lasteaias lisaks ka selliste teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.[78] AHRÕKis[79] on esitatud lapse arengu hindamise põhimõtted ning sätestatud[80], et hindamine on igapäevane osa õppe- ja kasvatusprotsessist, mille käigus jälgitakse ja analüüsitakse lapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka õppe- ja kasvatustegevustes, et hindamise aluseks on lapse eeldatavad arengutulemused üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades, et lastehoius ja lasteaias tuleb vähemalt kord aastas lapse arengust kirjalik kokkuvõte koostada ning vajadusel vanemaga arenguvestlus läbi viia. Määruse[81] kohaselt tuleb lastehoiu ja lasteaia õppekavas sõnastada lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas analüüsimise ja hindamise korraldus.

Lasteaia õppekavas on sätestatud, et lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist, et pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning jälgivad lapsi nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes ning et igapäevased tähelepanekud lapse kohta fikseerib õpetaja vajadusel ELIISis rühma e-päevikus.

Juhtkond kinnitas, et õpetajad ja abiõpetajad fikseerivad oma tähelepanekud ELIISis, mõned märkused on vajalikud lapse arengu hindamiseks, mõned aga infoks lapsevanematele.

[77] AHS, § 3 lg-d 1, 2.
[78] AHS, § 3 lg 2.
[79] AHRÕK, § 23.
[80] AHRÕK, § 23 lg 2 ja lg 3.
[81] AHRÕK, § 2 lg 2 p 4; § 2 lg 3 p 5.

Lasteaia õppekava põhjal[82] on lapse arengu hindamise aluseks eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuste valdkondade tulemused, laste arengu analüüs tehakse vähemalt üks kord aastas. Dokumendis on kirjutatud, et lasteaia pedagoogilise nõukogu otsuse alusel kasutatakse lapse arengu hindamisel arengu hindamise tabeleid, mille vormid on õppekava lisades 1–6.

3.1.1. Kuigi eestikeelseid lapsi on lasteaias vähem kui muu kodukeelega lapsi, ei ole õppekava lisades 2–6 toodud tabelites muukeelsete laste eripäraga arvestatud, „Keele ja kõne" valdkonna õpitulemused pole neile jõukohased ning ei arvesta riiklikus õppekavas muukeelsetele lastele tehtud erisustega (vaata ka käesoleva õiendi punkti 2.1). Õpetajad kinnitasid, et muukeelsed lapsed eestikeelsete laste eeldatavaid õpitulemusi „Keele ja kõne" valdkonnas saavutada ei suuda. Juhtkonna sõnul tuuakse muukeelse lapse „Keele ja kõne" valdkonna eeldatavad õpitulemused uues õppekavas eraldi välja.

3.1.2. Õppekava erinevad punktid on omavahel vastuolus: ühes punktis[83] on kirjutatud, et vajadusel kasutatakse lapse arengu hindamisel Strebeleva metoodikat ja lapse arengumappi, teises punktis, et arengumapp koostatakse igale lapsele[84]. Õppekava[85] kohaselt on arengumapp dokumentide kogum lapse arengu kohta informatsiooni kogumiseks, see aitab märgata lapse eripära ja fikseerida tema arengut. Arengumapp sisaldab tiitellehte, arengut kajastavaid töid ehk joonistusi, töölehti, küsitlusi; arengu hindamise tabeleid, vaatlusi jt lapse arengu seisukohalt vajalikke dokumente. Arengumapp käib lapsega kaasas kogu lasteaia perioodi.

Juhtkonna sõnul kasutavad Strebeleva metoodikat eripedagoog (töötas lasteaias kuni 01.05.2026) ja venekeelne logopeed. Naerulinnu maja kõigis rühmades on arengumapid, kuid Sipsiku majas jäi arengumappide koostamine lasteaedade ühinemise ajal tagaplaanile. Juhtkonna liikmed kinnitasid, et edaspidi on plaanis kõikidele lastele arengumapid teha ning et rühmade õpetajatel ja abiõpetajatel oleks lihtsam, koostatakse näidismapp. Õpetajatega vesteldes selgus, et Naerulinnu majas tehakse kõikides rühmades arengumappe, Sipsiku õppekohas ühes rühmas arengumappe ei ole. Järelevalves vaadeldi mappe valikuliselt, need olid koostatud kõikidele valikus olnud lastele. Mappides olid küsitluste vastused, käejäljed, joonistused, kleepe- ja muud käsitööd jne.

3.1.3. Juhtkonna liikmed rääkisid, et lasteaias jälgitakse iga lapse, ka lastehoiulapse arengut nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui õppe- ja kasvatustegevustes ning igal lapsel on ELIISis avatud arengukaart, kus on kokkuvõte nii üldoskustest kui ka erinevate valdkondade oskustest. Järelevalves vaadeldi valikuliselt laste arengukaarte, need olid korrektselt täidetud, põhjalikud ja informatiivsed.

3.1.4. Riiklik õppekava[86] nõuab lapsevanemaga arenguvestluse läbiviimist juhul, kui see on lapse arengu toetamiseks vajalik. Lasteaia õppekavas[87] on sätestatud, et vähemalt üks kord õppeaastas viiakse lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestlus, mis annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest ning selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes. Arenguvestlus toimub eelnevalt kooskõlastatud ajal, vestlusel osalevad lapsevanem(ad) ning rühma õpetajad ja vajadusel eripedagoog või teised tugispetsialistid. Arenguvestluse tulemuste kohta koostatakse kirjalik kokkuvõte, mis

[82] Lasteaia õppekava, p 6.4.
[83] Lasteaia õppekava, p 6.6.
[84] Lasteaia õppekava, p 6.7.
[85] Lasteaia õppekava, p 6.7.
[86] AHRÕK, § 23 lg 5.
[87] Lasteaia õppekava, p-d 6.9, 6.10, 6.11.

allkirjastatakse kõikide osapoolte poolt.

Juhtkonna sõnul arenguvestluse läbiviimise kohustust ei ole, kuid igale lapsevanemale antakse võimalus arenguvestlusel osaleda. Kõikides rühmades on vastavad registreerimislehed, kus vanem kinnitab, kas ta soovib või ei soovi osaleda. Kui soovib, saadetakse vanemale enne vestlust täitmiseks küsimustik, mille juurde kuuluvad ka nn kokkulepped edaspidiseks. Küsimustiku lehele märgitakse vestluse toimumise kuupäev ning iga osaleja annab allkirja. Õpetajad rääkisid, et arenguvestlused on nende jaoks olulised. Nad kutsuvad vanemaid osalema, räägivad nendega, kes algselt ei soovi, mitmel korral. Mõned lapsevanemad siiski keelduvad, arvavad, et arenguvestlus pole vajalik. Mõnes rühmas korraldatakse siis, kui tuleb uus laps, tema perega tutvumiseks nn perevestlus.

Eelmisel õppeaastal oli arenguvestluste läbiviimine seadusest tulenevalt kohustuslik ja vanemal ei olnud õigust sellest loobuda. Sügisest kehtima hakanud uue riikliku õppekava kohaselt viiakse arenguvestlus läbi vajadusel. Juhime tähelepanu, et kui lasteaia õppekavas on kehtestatud, et vähemalt üks kord õppeaasta jooksul viiakse lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguvestlus, siis tuleb seda ka teha.

3.7. Koolivalmiduskaart

AHSi[88] kohaselt koostatakse koolivalmiduskaart lasteaia õppekava alusel ning lasteaed kannab Eesti hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi. Määrus[89] sätestab, et koolivalmiduskaardil tuleb kirjeldada lapse üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused.

Riiklikus õppekavas[90] eristatakse nelja üldoskuste rühma: need on mänguoskused, tunnetus- ja õpioskused, sotsiaalsed oskused, eneseregulatsiooni oskused. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkondi on kuus: „Mina ja keskkond“, „Keel ja kõne“, matemaatika, kunst, muusika, liikumine.[91]

Lasteaia õppekavas[92] on kirjutatud, et igal kevadel hinnatakse koolieelikute koolivalmidust, hindamiseks kasutatakse koolivalmiduse testi, testi valib ning testimise viib läbi rühmaõpetaja, eripedagoog või logopeed. Hindamisel tuuakse välja lapse tugevused ja arendamist vajavad küljed, tulemusi tutvustatakse lapsevanematele arenguvestluse käigus. Koolivalmiduskaardi kinnitavad selle koostamisel osalenud isikud ja lapsevanemad ELIISis ning kaart edastatakse elektroonilisse ARNO keskkonda. Samas on kirjutatud, et koolivalmiduskaart väljastatakse lapsevanematele.

Juhtkonna sõnul vormistatakse koolivalmiduskaart elektrooniliselt ELIISis ning edastatakse ARNO keskkonda. Õpetajad kinnitasid, et koostavad koolivalmiduskaardi ELIISis, vanemad saavad seda ELIISis vaadata.

Käesoleva õppeaasta koolivalmiduskaardid kohapealse järelevalve ajal veel valmis ei olnud, vaid olid osaliselt täidetud. Eelmise ehk 2024/2025. õppeaasta koolivalmiduskaarte kontrolliti valikuliselt, kõik kaardid olid olemas ja korrektselt täidetud.

3.8. Lapse erivajaduse toetamine

[88] AHS, § 7 lg 6.
[89] AHRÕK, § 23 lg 7.
[90] AHRÕK, § 11 lg 1
[91] AHRÕK, § 16 lg 2.
[92] Lasteaia õppekava, p-d 6.13., 6.14, 6.15.

AHSi[93] sätestab, et lasteaias peab õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel lähtuma kaasava hariduse põhimõtetest, mille kohaselt osaleb laps õppe- ja kasvatustegevuses suurema osa ajast koos kõigi teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi. Tugiteenuste tagamiseks peab looma võimalused lasteaia pidaja ja teenuse osutamist korraldama direktor[94]. Lapse arengu toetamiseks peab direktor määrama tugiteenuste koordineerija (edaspidi *TUKO*), kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist.[95] Vajaduse korral tuleb lapsele tagada põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti teenus[96]. Tugispetsialistina töötada ja teenuseid osutada saab vaid vastava kvalifikatsiooniga isik. Logopeedi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või logopeedi kutse[97], eripedagoogi kvalifikatsiooninõuded on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või eripedagoogi kutse[98]. Venekeelsete lastega töötavad tugispetsialistid peavad oskama eesti keelt vähemalt B2-tasemel, eestikeelsete lastega töötavad tugispetsialistid C1-tasemel.[99]

3.8.1. Lasteaia õppekavas[100] on erivajadusega laste arengu toetamise põhimõtted ja korraldus välja toodud. Dokumendis on kirjutatud, et erivajadusega lapsele luuakse tingimused kasvamiseks tavarühmas koos teiste lastega üksi või koos tugiisikuga. Erivajadusega lapsega tehtav arendustöö lähtub konkreetse lapse erivajadusest ja arengutasemest ning toimub individuaalselt või väikestes gruppides kokkulepitud tegevusgraafiku alusel. Eripedagoogi ettepanekul avatakse lapsele arengukaart, mida täidetakse jooksvalt rühma õpetajate ja tugispetsialistide koostöös. Vajadusel koostavad rühmaõpetajad koostöös tugispetsialistide ja lapsevanemaga lapsele arengukaardi alusel individuaalse arenduskava (edaspidi *IAK*). Vähemalt kord õppeaastas tehakse kokkuvõte IAK rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest. Õppekava lisadena on esitatud arengukaardi[101], IAK[102] ja IAK kokkuvõtte[103] vormid.

Lasteaia õppekava kohaselt korraldab TUKO erivajadusega lapse õppe ja arengu toetamiseks vajalikku koostööd tugispetsialistide, õpetajate ja vanemate vahel. Logopeed hindab vähemalt üks kord aastas laste kõne arengutaset, koostab selle alusel aasta tööplaani ja viib läbi kõneravi teraapiat. Eestikeelse logopeedi puudumise korral toimub vajadusel laste kõne arengu hindamine tellitud teenuse kaudu. Venekeelne logopeed hindab vene kodukeelega laste kõne arengu eakohasust ja viib läbi kõneravi tegevusi, vajadusel nõustab lapsevanemaid. Eripedagoogi põhitegevuseks on lapse arengu toetamine ja suunamine, et soodustada psüühiliste protsesside ja isiksuse arengut eakohase normi suunas, ületada või vähendada esmast mahajäämust, ennetada või leevendada mahajäämust eripedagoogiliste vahenditega, kujundada lapse potentsiaalsele arengule vastav õpikeskkond. Mida sotsiaalpedagoog lasteaias teeb, õppekavas kirjeldatud ei ole.

[93] AHS, § 12 lg 1.
[94] AHS, § 12 lg 2.
[95] AHS, § 12 lg-d 3 ja 4.
[96] AHS, § 12 lg 6.
[97] PGS, § 74[1] lg 10.
[98] PGS, § 74[1] lg 7.
[99] PGS, § 74[1] lg-d, 7, 10.
[100] Lasteaia õppekava, p 7.
[101] Lasteaia õppekava, lisa 8.
[102] Lasteaia õppekava, lisa 9.
[103] Lasteaia õppekava, lisa 10.

3.8.2. Järelevalves leidis kinnitust, et lasteaias on TUKO ametikoht loodud ning et TUKO korraldab rühma õpetajate, abiõpetajate ja tugispetsialistide omavahelist koostööd ning koostööd lapsevanematega, osaleb arengukaardi täitmisel, vajadusel avab IAK.

Järelevalve ajal töötasid lasteaias neli tugispetsialisti: kaks logopeedi (eesti- ja venekeelne), eripedagoog ja sotsiaalpedagoog, kuid eripedagoogil puudus kvalifikatsioon ning ta lahkus ametist, venekeelsel logopeedil puudus nõutav eesti keele tase ning seetõttu puudub tal õigus logopeedina töötada. (Vaata ka käesoleva õiendi punkti 4.2.)

Tugispetsialistide tegevus on dokumenteeritud ELIISis. Lastel on arengukaardid, kuhu märgivad oma tähelepanekud nii rühma meeskonnaliikmed kui tugispetsialistid. Valikuliselt kontrollitud arengukaardid olid korrektselt täidetud. Viiele lapsele olid koostatud IAK-d.

3.4. Ettepanekud direktorile

3.4.1. Viia arenguvestluste korraldus kooskõlla lasteaia õppekavas kehtestatuga või muuta õppekavas kehtestatud korraldust, et see oleks kooskõlas tegeliku praktikaga.

3.4.2. Sätestada sotsiaalpedagoogi töökohustused lasteaia õppekavas, et kõigil osapooltel oleks üheselt selge, millega sotsiaalpedagoog lasteaias tegeleb.

3.5. Ettekirjutused pidajale

3.5.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastava eripedagoogi teenuse osutamine, lähtudes alusharidusseaduse § 12 lõikest 6 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.5.2. Tagada logopeedi ametikoha täitmine isikuga, kelle kvalifikatsioon vastab ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74[1] lõikest 10 ja § 87 lõike 3[1] punktist 1, lähtudes käesoleva õiendi punktides 3.8 ja 3.8.2 väljatoodust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

4. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad

4.1. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsioon

Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on rühma-, muusika- ja liikumisõpetaja (edaspidi koos *õpetaja*), direktor, õppejuht, abiõpetaja ja tugispetsialistid[104]. Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist[105].

Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses[106] toodud nõuetele ning võrreldi EHISesse[107] kantud andmeid ja õppeasutuses kohapeal olevaid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente.

Lasteaia direktori kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid[108], õppejuhil kõrgharidus, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid[109] ning lasteaia õpetajal kõrgharidus ja õpetajakutse.[110] Direktor, õppejuht ja lasteaiaõpetaja peavad oskama eesti keelt C1-tasemel.[111] Abiõpetajal on nõutav vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised

[104] AHS, § 27 lg 1.
[105] AHS, § 28.
[106] AHS, § 29.
[107] EHIS, 30.03.2026.
[108] AHS, § 29 lg 1.
[109] AHS, § 29 lg 2.
[110] AHS, § 29 lg 3.
[111] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 9 lg-d 6 ja 7[2].

kompetentsid[112], ta peab oskama eesti keelt vähemalt B2-tasemel.[113] Kvalifikatsiooninõudeid ei kohandata enne 01.09.2026 õpetajana töötanud isikute suhtes, kelle kvalifikatsioon enne 01.09.2025 nõuetele vastas või vastavaks loeti.[114] Seadus annab aja nõutava kvalifikatsiooni omandamiseks: enne alusharidusseaduse kehtima hakkamist töötanud direktorile kuni 31.08.2028 ning varem õpetajat abistava töötajana töötanud abiõpetajale kuni 31.08.2029.[115] Abiõpetajad peavad nõutava eesti keele oskuse omandama hiljemalt 01.08.2026.[116]

Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, on EHISe[117] andmetel lasteaias 42: direktor, 2 õppejuhti, kellest 1 täidab ka sotsiaalpedagoogi ülesandeid, 12 rühmaõpetajat, 2 muusikaõpetajat, 1 liikumisõpetaja, 21 abiõpetajat, 2 logopeedi ja eripedagoog. Eripedagoog, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, lahkus ametist 01.05.2026.[118] Seega on lasteaias 42 pedagoogilist ametikohta, mida täidab 41 isikut.

Kvalifikatsioon vastab nõuetele mõlemal õppejuhil, neist ühel ka sotsiaalpedagoogina töötamiseks, 11 õpetajal, 14 abiõpetajal ja 1 logopeedil ehk kokku 29-l õppe- ja kasvatusala töötajal.

4.2. Tugispetsialistid

Seaduse[119] kohaselt tuleb vajaduse korral tagada lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti teenus.

Lasteaias töötab kaks logopeedi, üks tegeleb eesti- ja teine muukeelsete lastega. Venekeelsete lastega tegeleval logopeedil puudub nõutav[120] eesti keele oskus, seega puudub ka õigus logopeedi ametikohal töötamiseks. Sotsiaalpedagoogi ametikohal on üks õppejuhtidest, tal on kvalifikatsioon ka sotsiaalpedagoogina töötamiseks. Eripedagoogi lasteaias ei ole, eripedagoogi teenust ei osutata. (Vaata ka käesoleva õiendi punkte 3.8 ja 3.8.2.)

4.3. Piisavus

Seadusest[121] tulenevalt peab lasteaia pidaja tagama, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav AHRÕKis määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

Lasteaia 42 pedagoogilisel ametikohal töötab 29 (69%) kvalifikatsiooniga ja 13 (31%) kvalifikatsioonita isikut. Seega ei ole kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav AHRÕKis määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamiseks.

---

[112] AHS, § 29 lg 5.
[113] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 lg 6^3.
[114] AHS, § 54 lg 2.
[115] AHS, § 54 lg-d 1, 3.
[116] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 7^1.
[117] EHIS, 30.03.2026.
[118] EHIS, 15.05.2026.
[119] AHS, § 12 lg 6.
[120] Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ja füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 8 lg 7.
[121] AHS, § 27 lg 2.

4.4. EHISe põhimääruse[122] kohaselt vastutab registrisse esitatud andmete õigsuse eest andmete esitaja. Registrisse puudulike või ebaõigete andmete tahtmatul või tahtlikul esitamisel ja nende avastamisel on andmete esitaja kohustatud tegema parandused vea avastamise või sellest teatamise päeval[123].

EHISe täitmisel ilmnesid üksikud puudused, näiteks oli ühe kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetaja tööleping märgitud tähtajaliseks. Järelevalve ajal need parandati.

4.5. Avaliku konkursi korraldamine
Seaduse[124] kohaselt peab direktor korraldama õpetajate, tugispetsialistide ja õppejuhi ametikohtade täitmiseks avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused peab koostama ja kinnitama direktor, olles kuulanud ära hoolekogu[125] arvamuse.

Direktor on kinnitanud[126] õpetajate, tugispetsialistide ja õppejuhi vaba ametikoha täitmiseks läbiviidava konkursi korra, eelnevalt[127] on hoolekogu selle dokumendi kooskõlastanud.

AHS[128] sätestab, et kui õpetaja ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse eeldatavate üldoskuste ja arengutulemuste saavutamine, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

Järelevalve ajal oli direktor sõlminud kõikide pedagoogidega, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele, tähtajalised töölepingud. Seejuures olid abiõpetajatega, kellel puudub keskharidus, sõlmitud tähtajalised töölepingud kuni 31.08.2029 ehk ajani, mil varem õpetajat abistanud isikud peavad olema keskhariduse omandanud.

4.6. Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate koostöö ja täienduskoolitus
AHSis on sätestatud, et õpetaja ja abiõpetaja peavad arendama järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja peab looma võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.[129]

Lasteaia õpetajad ja abiõpetajad on viimasel viiel aastal osalenud nii pedagoogikaalastel kui muukeelsete laste õpetamisega seotud koolitustel. Pikematel pedagoogikaalastel koolitustel on osalenud neli õpetajat 545 tunni ja seitse abiõpetajat 802 tunni ulatuses; muukeelsete laste õpetamisega seotud pikematel koolitustel kaks õpetajat 241 tunni ja kuus abiõpetajat 564 tunni ulatuses. Lühematel koolitustel on osalenud kõik õpetajad ja 14 abiõpetajat.

Lasteaias toimuvad aeg-ajalt ka nn õpetajalt õpetajale koolitused: kui pedagoogid käivad ennast täiendamas, jagavad nad õpitut infokoosolekutel või õpitubades. Robootikateemalisi sisekoolitusi viib läbi haridustehnoloog.

---

[122] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“, § 6 lg 1.
[123] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ja põhimäärus“, § 6 lg 2.
[124] AHS, § 27 lg 3.
[125] AHS, § 26 lg 5 p 3.
[126] Direktori 11.03.2026 käskkiri nr 1-4/14.
[127] Hoolekogu 09.03.2026 koosoleku protokoll.
[128] AHS, § 27 lg 4.
[129] AHS, § 28 lg 2.

Juhtkonna liikmed rääkisid, et edastavad töötajatele koolituste kohta infot, kuid õpetajad ja abiõpetajad otsivad ka ise sobivaid koolitusi. Direktori sõnul toimuvad töötajatega igal aastal koostöövestlused, vestluste käigus selgub ka koolitusvajadus. Koolituskava veel ei ole. Õpetajate ja abiõpetajate sõnul saavad nad koolituste kohta infot juhtkonnalt, kuid otsivad ka ise enesetäiendamise võimalusi. Osaletud on ka pidaja korraldatud koolitustel. Pedagoogid kinnitasid, et koostöövestlused toimuvad, ning rääkisid, et juhtkond soosib koolitustel käimist.

4.7. Ettekirjutus pidajale

Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt alusharidusseaduse § 27 lõikes 2 sätestatule, lähtudes käesoleva õiendi punktides 4.1, 4.2 ja 4.3 väljatoodust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.